

SVENSK MILJÖTEKNIK TILL RYSSLAND

NYHETSRETT FRÅN PROJEKTET ECOEFFICIENT COMMUNITY

- ett samarbete mellan Västerbotten och Republiken Karelén för utveckling av den kommunala infrastrukturen

Jag vill i detta andra nyhetsbrev kort redovisa intrycken från det besök i Västerbotten som ett 20-tal energiaktörer från nordvästra Ryssland genomförde under perioden 16-21 september 2013. Gruppen bestod av företrädare för energibolag, kommuner, regionala myndigheter och universitet. Under resan fick gruppen stifta bekantskap med ett brett urval av energianläggningar i sex av länets kommuner. De olika huvudmännen för dessa anläggningar ställde generöst upp med information om anläggningarna såväl ifråga om tekniska lösningar som driftsmässiga förhållanden. I kompletterande work shops fick gruppen också presentationer av olika delsystem inom fjärrvärmeområdet såsom råvaruförsörjning, små värmecentraler, kulvertlösningar, undercentraler och energiåtervinning, mm.

Samtalen med deltagarna i gruppen gav följande slutsatser;

A De existerande värmesystemen i nordvästra Ryssland präglas av att de byggdes under en era då energiråvaran i stort sett var gratis och då det i allmänhet fanns en industri i varje tätort som kunde försörja det omkringliggande samhället med värme. En lång period av bristande underhåll och högre priser på fossila bränslen framtvingar investeringar i nya anläggningar eller modernisering av befintliga.

B I storstadsområden och efter vissa geografiska stråk kan naturgas utgöra ett huvudalternativ som energiråvara för uppvärmning. I stora delar av regionen är detta inget alternativ eftersom gasnätet endast långsamt byggs ut och antagligen aldrig kommer att nå ut till alla tätorter. Detta innebär att biobränsle i form av rester från skogsbruk och skogsindustri samt torv utgör ett huvudalternativ för flertalet mindre och medelstora samhällen i regionen.

C Intresset riktas främst mot små- och medelstora pannor som kan erbjuda robusta tekniska lösningar som ger stor driftssäkerhet och som medger användning av ett brett spektrum av bränsle. De ryska besökarna visade stort

intresse för rökgaskondensering eftersom de bränsleslag som man normalt kan komma att använda har en högst varierande fukthalt.

D. Intresset för system, teknik och metoder för att säkerställa och trygga råvaruförsörjningen till dessa anläggningar förefaller vara begränsat. Vår bedömning är därför att råvaruförsörjningen utgör en kritisk aspekt för de ryska energiaktörerna om en utveckling i riktning mot ökad användning av förnybar energi ska lyckas.

E. Insikten om betydelsen av effektiv distribution av värme från värmecentralerna finns, men kunskaperna om metoder för såväl modernisering av befintliga system som nyanläggning är begränsade. Mot bakgrund av de kostnader som en modernisering av fjärrvärmesystemen genererar, torde en modell som erbjuder stegvisa insatser komma att krävas.

F. Introduktionen av undercentraler i fjärrvärmedistributionen utgör en angelägen insats. Förutom att detta skapar skilda kretslopp mellan fjärrvärmenät och värmeförsörjningen i de enskilda byggnaderna ger undercentraler också möjligheter att försörja de boende med varmvatten, vilket skulle vara en väsentlig standardhöjning för hyresgästerna.

G. Kunskapsöverföring om de övergripande systemen för finansiering av såväl investeringar i utrustning och anläggningar som drift är angelägen.

Sammantaget kan man således konstatera att alternativen rörande lokal uppvärmning är begränsade och att det i många områden står mellan biomassa och el. Om fjärrvärmelösningar väljs, framstår de systemlösningar som utvecklats i små- och medelstora svenska tätorter som ytterst passande. Avgörande torde dock vara att systemens samtliga huvuddelar finns med och att en modernisering kan ske stegvis över en längre period.

Som en uppföljning till det ryska besöket, genomförs inom projektets ram en sk Road Show i Karelen under vecka 44. Under denna rundresa skall 6 kommuner besökas och möten med ett antal andra kommunrepresentanter genomföras. I tre av de kommuner som ingår i besöksprogrammet genomförs för närvarande ÅF en förstudie avseende nya fjärrvärmesystem vilket ger värdefullt underlag för besöken. Vid möten med kommunerna kommer både den politiska ledningen och driftsansvariga inom värmeförsörjningsområdet att medverka. Från svensk sida deltar förutom Länsstyrelsen Västerbotten och arrangören av resan, Avec Group, följande företag; Svebio, Umeva, Miwa AB, Upcon AB och Mittel AB.

I samband med dessa kommunbesök kommer också intresset för avloppsvattenrening att sonderas. I flertalet kommuner saknas avloppsvattenrening och därför är det också projektets ambitioner att på detta område, liksom inom fjärrvärmeområdet, försöka introducera enkla och robusta system för små- och medelstora kommuner. Vi välkomnar leverantörer av utrustning för avloppsvattenrening att kontakta oss om man önska delta i det fortsatta arbetet.

På regional nivå kommer också kontakt att knytas med ansvariga myndigheter inom sjukvårdssektorn för att initiera insatser avseende energieffektivisering av sjukhus. Ur ett ekonomiskt och klimatmässigt perspektiv är självfallet insparad energi den effektivaste åtgärden och för att skapa en modell för ett långsiktigt energispararbete, framstår sjukhus som särskilt intressanta. Sjukhus drivs av regionala myndigheter vilket ger finansiell stabilitet och de är publika och har därför stor synlighet. Också inom detta område välkomnar vi leverantörer av teknik, utrustning och tjänster som är intresserade av den ryska marknaden.

Jag återkommer med en rapport från den kommande Road Showen i november i nyhetsbrev. Intresserade läsare av detta nyhetsbrev är självfallet välkomna att höra av sig till mig om man vill att vi i samband med besöket i Karelen skall uppmärksamma något ytterligare inslag inom den kommunala infrastrukturen.

Anders Jonsson
Ecoefficient Community

Ecoefficient Community finansieras av Länsstyrelsen Västerbotten, Energimyndigheten och NEFCO (Nordic Environment Finance Corporation)